

Aandoening

Multiple Sclerose (MS)

Multiple Sclerose (MS) is een chronische ziekte van het centrale zenuwstelsel.

MS is een ziekte waarbij vooral de bescherm- en isolatielaag rondom de zenuwen in het centrale zenuwstelsel (hersenen, het ruggenmerg en oogzenuwen) kan worden beschadigd. De naam Multiple Sclerose verwijst naar de veelvuldig (multiple) voorkomende verhardingen (sclerose) in het aangetaste weefsel waar de ontstekingen hebben gezeten.

Waarom ontstaat MS?

De precieze oorzaak van MS is niet bekend. We weten dat er meerdere factoren nodig zijn die uiteindelijk gezamenlijk leiden tot het ontstaan van de ziekte. MS is niet erfelijk maar erfelijke factoren spelen wel een rol. Je kunt dus een bepaalde aanleg hebben om MS te krijgen, maar daarnaast zijn andere factoren van belang die uiteindelijk bepalen of je MS krijgt. Voorbeelden van die factoren zijn bepaalde virusinfecties, eetgewoontes, vitamine D en roken.

Welke klachten ontstaan er bij MS?

De ontstekingen veroorzaken beschadigingen die kunnen leiden tot klachten. Door de beschadigingen worden signalen niet goed doorgegeven. De informatie komt daardoor niet goed of vertraagd op de plaats van bestemming. Dat kan bijvoorbeeld leiden tot verlammingen, moeite met balans of lopen, moeite met plassen, met spreken of slikken, met zien, met voelen of moeite met onthouden. Daarnaast hebben veel mensen last van vermoeidheid en kunnen ook seksuele en psychische klachten ontstaan.

Wat is een schub?

Het ontstaan van klachten door een nieuwe ontsteking noemen we MS-schub (spreek uit 'sjoeb'). We spreken ook wel over ziekteopvlaming of MS-aanval. Een schub duurt meestal enkele weken en soms zelfs maanden. Vaak is het lichaam goed in staat de schade die ontstaan is te repareren, zeker in het begin van de ziekte. Een schub kunnen we soms behandelen met kortdurend een hoge dosis prednisolon. Daardoor nemen klachten sneller af maar herstellen deze vaak niet beter dan zonder prednison.

Pseudoschub

Bij een pseudoschub is er een toename van MS-klachten zonder dat er een nieuwe ontsteking is opgetreden. De MS zelf is dus niet actief. Hierbij gaat het vaak om een toename van oude of bekende klachten vanuit het verleden. De toename van klachten wordt veroorzaakt door een ander probleem in het lichaam, zoals een infectie, andere ziekte, slecht slapen en/of stress.

Als het om een mogelijke infectie gaat, bijvoorbeeld een blaasontsteking, ga dan naar uw huisarts om dit te laten onderzoeken en behandelen. Bij MS kan het zijn dat u een blaasontsteking minder goed voelt. Heeft u last van griepachtige klachten, dan is het belangrijk om goed uit te zien. We verwachten dat na het uitzieken of behandeling van de infectie de klachten binnen enkele weken zullen verdwijnen. Blijft u klachten houden? Neem dan contact op met de MS-verpleegkundige.

Vormen van MS

Bij de meeste mensen (ongeveer 85%) verloopt MS in aanvallen die weer overgaan. We noemen dit 'relapsing-remitting MS' ofwel 'RR-MS'.

Bij een deel van de mensen met deze vorm van MS lukt het na verloop van tijd niet meer om goed te herstellen na een schub. Er kan ook een geleidelijke verslechtering optreden. Dit noemen we 'secundair progressieve MS' (SP-MS).

Bij een klein deel van de mensen zijn er nooit echte schubs geweest en is er al vanaf het begin een geleidelijke achteruitgang. Deze vorm noemen we 'primair progressieve MS' (PP-MS).

Lees meer over onze MS-zorg (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/ms-zorg>)

Onderzoeken

De neuroloog bespreekt met u uw klachten en het verloop ervan. Het is handig als u een dagboek bijhoudt of een klachtenlijst maakt.

Er is geen eenvoudige bloedtest waarmee we kunnen zien of u MS heeft. We stellen de diagnose aan de hand van de combinatie van klachten, bevindingen bij het lichamelijk onderzoek, MRI-afwijkingen, bloedonderzoek en soms een ruggenprik.

Bloedprikken

Bij bloedonderzoek nemen we 1 of meer buisjes bloed af met een hol naaldje. Dit bloed wordt in het laboratorium onderzocht.

Bloedonderzoek of onderzoek van urine of ontlasting is nodig als uw arts meer wil weten over:

- uw gezondheid;
- het verloop van uw ziekte; of
- het resultaat van een behandeling.

<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/onderzoeken/bloedprikken>

MRI- en MRA-onderzoek

Met behulp van het MRI-onderzoek kunnen pezen, spieren, hersenweefsel, kraakbeen, tussenwervelschijven, organen of bloedvaten zichtbaar worden gemaakt.

Een MRA-onderzoek is bijna hetzelfde als een MRI-onderzoek, maar bij MRA-onderzoek worden alleen de bloedvaten bekeken. Om de bloedvaten duidelijk zichtbaar te maken krijgt u meestal een contrastvloeistof toegediend via een infuus. Voor de leesbaarheid spreken we hieronder verder alleen over 'MRI-onderzoek', maar alle informatie is ook van toepassing op het MRA-onderzoek.

LET OP!

- U moet zich voor dit onderzoek voorbereiden. Lees daarom deze informatie minstens 3 DAGEN vóór het onderzoek goed door! Het is belangrijk dat u deze instructies goed opvolgt. Het onderzoek kan anders misschien niet doorgaan.
- We vragen u om ruim van tevoren de vragenlijst in te vullen. Heeft u één of meer vragen met JA beantwoord? Neem dan contact op met afdeling Radiologie.

In dit filmpje kunt u zien hoe een MRI-scan wordt gemaakt. In dit filmpje gaat het om een MRI-scan van de lever.

<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/onderzoeken/mri-en-mra-onderzoek>

Ruggenprik (lumbaalpunctie)

Bij een ruggenprik haalt de arts met een holle naald wat hersenvocht weg uit het onderste gedeelte van het wervelkanaal.

Dit hersenvocht wordt in het laboratorium onderzocht op de mogelijke oorzaak van uw klachten.

Behandelingen

MS is helaas niet te genezen maar er zijn wel mogelijkheden om de ziekte af te remmen en klachten te verminderen.

Multiple Sclerose (MS) revalidatie

Bij MS kan revalidatie zinvol zijn.

Nadat u uitgebreid onderzocht bent, maken de behandelaars samen met u een behandelplan. Afhankelijk van de begeleiding die u nodig heeft, kunt u te maken krijgen met verschillende behandelaars.

Lees meer over onze MS-zorg (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/ms-zorg>)

<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/multiple-sclerose-ms-revalidatie>

Medicijnen bij MS

Op dit moment is MS helaas nog niet te genezen. Wel kan de neuroloog medicijnen voorschrijven die de ziekte remmen of de verschijnselen van de ziekte behandelen.

'Eerstelijnsmedicijnen' worden meestal als eerste gegeven bij MS, als de MS mild tot gemiddeld actief is. Patiënten veel aanvallen houden en/of snel verslechteren, krijgen 'tweedelijnsmedicijnen' voorgeschreven.

- Alemtuzumab (Lemtrada®) (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/alemtuzumab-lemtradar-bij-multiple-sclerose-ms>)
- Cladribine (Mavenclad®) (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/cladribine-mavencladr-bij-multiple-sclerose-ms>)
- Dimethylfumaraat (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/dimethylfumaraat-tecfigiderar-bij-multiple-sclerose-ms>)
- Diroximelfumaraat (Vumerity®) (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/diroximelfumaraat-bij-multiple-sclerose-ms>)
- Fampridine (Fampyra®) (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/fampridine-fampyrar-bij-multiple-sclerose-ms>)
- Fingolimod (Gilenya®) (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/fingolimod-gilenyar-bij-multiple-sclerose-ms>)
- Glatirameeracetaat (Copaxone®) (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/glatirameeracetaat-copaxoner-bij-multiple-sclerose-ms>)
- Interferon (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/interferon-bij-multiple-sclerose-ms>)
- Methylprednisolonkuur (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/methylprednisolonkuur-bij-multiple-sclerose-ms>)
- Natalizumab (Tysabri®) (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/natalizumab-tysabrir-bij-multiple-sclerose-ms>)
- Ocrelizumab (Ocrevus®) (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/ocrelizumab-ocrevusr-bij-multiple-sclerose-ms>)
- Ofatumumab (Kesimpta®) (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/ofatumumab-kesimptar-bij-multiple-sclerose-ms>)
- Ozanimod (Zeposia®) (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/ozanimod-zeposiar-bij-multiple-sclerose-ms>)
- Ponesimod (Ponvory®) (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/ponesimod-ponvoryr-bij-multiple-sclerose-ms>)
- Siponimod (Mayzent) (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/siponimod-mayzentr-bij-multiple-sclerose-ms>)
(<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/ozanimod-zeposiar-bij-multiple-sclerose-ms>)
(<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/siponimod-mayzentr-bij-multiple-sclerose-ms>)

- Teriflunomide (Aubagio®)

(<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/teriflunomide-aubagior-bij-multiple-sclerose-ms>)

<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/medicijnen-bij-ms>

MS thuismonitoring

Mensen met MS kunnen mogelijk gebruik maken van thuismonitoring. U kunt dit bespreken met uw behandelaar.

Bij thuismonitoring hoeft u minder vaak naar het ziekenhuis. U krijgt op deze manier de zorg die bij u past.

<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/ms-thuismonitoring>

Poliklinieken en afdelingen

MS-expertisecentrum

Het MS-expertisecentrum is gespecialiseerd in het onderzoeken en behandelen van Multiple Sclerose.

<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/ms-expertisecentrum>

Neurologie

Het specialisme Neurologie richt zich op ziekten van het zenuwstelsel (hersenen, ruggenmerg en zenuwen) en de spieren.

<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/neurologie>

Revalidatiegeneeskunde (Tolbrug)

Tolbrug is het regionale expertisecentrum voor revalidatie in noordoost Brabant. U kunt zowel poliklinisch (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/poliklinische-revalidatie-voor-volwassenen>) als klinisch (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/klinische-revalidatie>) revalideren.

<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/tolbrug-revalidatiegeneeskunde>

Oogheelkunde

Het specialisme Oogheelkunde houdt zich bezig met ziekten van het oog.

<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/oogheelkunde>

Urologie

Het specialisme Urologie richt zich op afwijkingen aan de urinewegen en geslachtsorganen. De uroloog behandelt aandoeningen aan de nieren, bijnieren, urineleiders, blaas, urinebuis, penis, scrotum en de prostaat.

<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/urologie>

Fysiotherapie

De fysiotherapeut is gespecialiseerd in de behandeling van patiënten die niet goed kunnen of durven te bewegen.

<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/fysiotherapie>

Code NEU-331